

4.9. Oecumene

De Christengemeenschap is een erkend kerkgenootschap. Maar vergeleken bij de andere grote christelijke kerken is zij heel klein. In Nederland telt zij slechts circa 1600 leden met een groter aantal belangstellenden daar omheen. Ze is ook nog niet aangesloten bij de Raad van Kerken Nederland, alhoewel een aantal gemeenten gastlid is van lokale Raden. Dat dit problematisch is, heeft onder meer twee redenen.

Ten eerste neemt de Christengemeenschap als kerkgemeenschap geen politiek of maatschappelijk standpunt in. Ze heeft geen leer of leerregels die de opinie bepalen. De individuele mening wordt principieel gerespecteerd. Ze kan dus geen eenduidige uitspraken doen over de problematiek rondom bijvoorbeeld euthanasie of vreemdelingenhaat. In dat opzicht kan niemand de kerk als geheel vertegenwoordigen. Dit is een dilemma want het plaatst de Christengemeenschap wel in een geïsoleerde positie. Deze kerk wil graag in dialoog gaan met de andere kerken. Maar er is nog geen algemeen platform gevonden waarop dat mogelijk is, al hebben er in het verleden wel incidentele interkerkelijke ontmoetingen plaats gevonden in symposia die door de Christengemeenschap of door andere organisaties georganiseerd zijn.

De tweede reden is de liturgie van de Christengemeenschap. De sacramenten hebben een vaste vorm in woord, handeling en gebaar. Dit is aan de ene kant de kracht van de liturgie, want overal in de wereld is zij dezelfde en geeft zo een duidelijke identiteit aan de Christengemeenschap. Aan de andere kant heeft dit het nadeel dat juist op het terrein van de viering van de sacramenten geen oecumenische samenwerking mogelijk is; binnen de liturgische tekst kan niets aangepast worden voor bijvoorbeeld een oecumenische huwelijksinzegening, al zou de toespraak door een geestelijke van een ander kerkgenootschap gehouden kunnen worden.

Ondanks de uitzonderingspositie die de Christengemeenschap bekleedt, beschouwt zij zichzelf als een kerk onder de kerkenⁱ. Deze oecumenische grondgedachte wordt aan het eind van het credo van de Christengemeenschap als volgt verwoord: 'Gemeenschappen waarvan de leden de Christus in zich voelen, mogen zich verenigd voelen in één kerk, waartoe allen behoren die de heilbrengende macht van de Christus ervaren'. Hier wordt het kerkbegrip groot en omvattend gedacht.

ⁱⁱ Het boek van Ellen Huidekoper, geestelijke in de Christengemeenschap, heet dan ook '*Kijk op een kerk*' (onderstreping O.B.).

LITERATUUR

Christengemeenschap algemeen

Anschütz, M., *Omgaan met de jaarfeesten*, Zeist, 1991.

Baan, B., *Alleen met het hart kun je goed zien. Achtergronden en praktijk van de religieuze opvoeding*, Zeist, 1996.

Bock, E., *Het tijdperk van Michaël*, Zeist, 1986.

Dreven, J. van, e.a., *Het credo in de Christengemeenschap. Tussen almacht en onmacht*, Zeist, 2000

Gädeke, W., *Anthroposofie und die Fortbildung der Religion*, Flensburg, 1990.

Hindes, J., *Anders omgaan met religie*, Zeist, 1998.

Huidekoper, E., *Kijk op een kerk. Een kennismaking met de Christengemeenschap*, Zeist, 1997.

Rittelmeyer, F., *Aus meinem leben*, Stuttgart, 1986.

Rittelmeyer, F., *Mijn ontmoeting met Rudolf Steiner*, Zutphen, 2004.

Schroeder, H.-W., *Die Christengemeinschaft. Entstehung, Entwicklung, Zielsetzung*, Stuttgart, 1990.

Schroeder, H.-W., *Das Evangelium im Jahreslauf*, Stuttgart, 1992.

Sacramenten

Boogert, A., *Altijd scheiding. Altijd weer begroeten. Over het sacrament van de*

-
- stervenswijding in de Christengemeenschap*, Zeist, 1991.
- Gans, M. de, *Op weg naar jezelf. Een nieuwe vorm van biechten*, Zeist, 1988.
- Knijpenga, S., *Leven uit de oorsprong. De sacramenten in de Christengemeenschap*, Zeist, 1997.
- Plantenga, H.P., *Eindelijk reizen wij weer samen. Ontmoeting met de eredienst van de Christengemeenschap*, Zeist, 1987.
- Udo de Haes, M., *Het nest is goed, maar het heelal is ruimer. Over het sacrament van de jeugdwijding in de Christengemeenschap*, Zeist, 1986.
- Udo de Haes, M., *Noem mij bij mijn diepste naam. Doop en geboorte in de Christengemeenschap*, Zeist, 1987.
- Udo de Haes, M., *Zo meen ik dat ook jij bent. Man en vrouw. Relatie, huwelijk en huwelijkswijding*, Zeist, 1990.

Antroposofie

- Archianti, P., *'... en schreef in de aarde'. Reïncarnatie, karma en de werking van Christus*, Zeist, 1997.
- Binder, A., *Hoe christelijk is de antroposofie?*, Zeist, 1997.
- Kraamwinkel, J., *Antroposofie*, Kampen, 2002. (Serie Wegwijs)
- Schuwirth, W., *Eerst zien. Christelijk geloof en inzichten van Rudolf Steiner*, Kampen, 1999.
- Slavenburg, J., *Rudolf Steiner. Een vernieuwer van het oude weten*, Deventer, 1990.
- Steiner, R., *Theosofie*, Zeist, 1994. (GA 9)
- Steiner, R., *De weg tot inzicht in hogere werelden*, Zeist, 1991 (GA 10)
- Steiner, R., *Vorträge und Kurse über christlich-religiöses Wirken I, II*, Dornach, 1993 (GA 342,343).
- Zunneberg, G., *Reïncarneren, hoe gaat dat eigenlijk?*, Zeist, 2005.

Diversen

- Hillerdal, G., Gustafsson, B., *Christuservaringen heden*, Bergen op Zoom, 2002
- Berkhof, H., *Christelijk geloof*, Nijkerk, 1993.
- Hoekstra, E.G., *Het christendom*, Kampen, 2003. (Serie Wegwijs)
- Kranenborg, R., *Reïncarnatie en christelijk geloof*, Kampen, 1989.
- Schaik, J. van, *Christuservaringen van vroeger en nu*, Kampen, 2004.

